Ч. 265. Неділя 23 падолиста (6 грудня) 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

(З Ради державної. — Внесенє пос. Романчука. — Ситуация на Угорщинї і покликане угорскої запасової резерви. — Помирене Росиї з Японїєю. — Похід Анґлїї до Тибету).

На засїданю палати послів дня 3 с. м. вела ся дебата над пильним внесенєм посла Дворжака в справі знесеня §. 14. Дворжак мотивуючи своє внесенє, виголосив предовжезну обструкцийну бесїду. Промавляли ще пос. Катрайн, Барайтер і Яворский. З причини бесїди пос. Яворского прийшло було межи Чехами а Поляками до конфлїкту. Коли презес Кола польского сказав, що в стеноґрафічних протоколах записані довжезні бесїди, хоч не зовсїм докладно, бо їх нїхто анї добре не слухав, анї не міг зрозуміти (притик до Чехів, що они виголошують в парляментї свої бесїди по чески), — обрушили ся дуже ческі посли а посол Хоц крикнув: Яко Славянин не повинні Ви так говорити. — Пос. Яворский: Говорю так, як думаю. Другий притик до Чехів зробив пос. Яворский тим, що сказав, що в палатї послів уживає ся лиш арґументу „юстамент.“ З того прийшло опісля межи чеськими а польскими послами до острої перепалки в кулуарах, котра остаточно закінчила ся помиренєм під тим услівєм, що пос. Дворжак дасть устну відправу пос. Яворскому. Отже при кінци дискусиї висказав пос. Дворжак своє сожалїнє, що так сива голова (пос. Яворский) кинула Чехам в очи такі слова в хвили, коли они ведуть борбу не лиш в своїм інтересї, але й в інтересї всїх славяньских народів в Австриї. Опісля при поіменнім голосованю відкинено пильність внесеня 135 голосами против 70. При голосованю прийшло ще до комічної сцени. Коли Чехи голосуючи відповідали „ано,“ крикнув пос. Штайн по анґлїйски „ес“ і викликав загальний сьміх. Він додав тодї, що буде ще учити ся по хіньски, щоби умів по хіньски голосувати.

Внесенє пос. Романчука, о котрім ми вже згадували, жадає: 1) Виданя закона о народностях і закона язикового. — 2) Реформи виборчої в звязи з установленєм нового реґуляміну і трибуналу виборчого. Щоби сї закони установити, має ся вибрати комісия для народностий і реформи виборчої, котра була би зложена зі всїх народностий в державі і по можности зі всїх партий. ПісЛя того мали би посли нїмецкої народности вибрати з поміж себе 13 послів, Чехи 8, Поляки 6, Русини 5, Словінцї 4, Італїянцї, Сербо-Хорвати і Румуни по 1. Комісия подїлилась би на 3 секциї по 12 членів, з котрих одна мала би заняти ся виготовленєм закона о народностях і о язицї, друга реформою виборчою, а третя реформою реґуляміну і установленєм трибуналу виборчого. Комісиї має ся визначити час двох місяцїв до валагодженя своєї задачі, а аж до того часу має між послами настати спокій.

З Будапешту доносять, що засїданя палати послів будуть мабуть аж до втірка застановлені, а то длятого, що Тіша має в понедїлок поїхати до Відня і предложити Цїсареви конечність зробленя нових концесий в користь угорскої опозициї. Тими концесиями мають бути сповнені бажаня, які висказав Кошут на засїданю в понедїлок сего тиждня.

Угорске бюро кореспонденцийне доносить на основі автентичних інформаций, що мінїстерство війни, скоро бранка аж до сїчня не буде могла відбути ся, буде змушене покликати доповняючу резерву з трох послїдних лїт, а то на основі Арт. XVIII основ. зак. державних з 1888 р.

З Ню-Йорку через Париж наспіла вість, що Росия погодила ся з Японїєю що-до спільних інтересів на далекім Всходї, а то на слїдуючій основі: Росия признає угоду Японії з Кореєю заключену в 1896 і 1898 р., котра забезпечує Японії деякі права в Кореї, між иншими держати ґарнїзон в Сеули. За то

---

21)

БОСНА і ГЕРЦЕГОВИНА

(Після Прайндльсберґер.-Мр., др. Вальтера Реннера, Делї і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

Стрілянє з пушки налякало трохи ворохобників і ми могли якийсь час лекше віддихати. По полудни прийшов парляментер з листом, взиваючим нас, щоби ми свобідно уступили ся з кріпости. Полковник Пахер відповів коротко: „Мій цїсар приказав менї держати кріпость“. Зірванє переговорів було знаком до страшної пальби з карабінів. Одному віддїлови, що пустив ся приступом до кріпости, удало ся крадькома підійти аж під самі мури. Капітан Пшедак застрілив їх проводиря, одна часть з ворохобників зараз розбігла ся, але друга лишила ся під кріпостию і стріляючи без перерви, не давала залозї цїлу ніч спокою.

Досьвіта дня 17 серпня побачили ми, що повіває вже 20 прапорів. Але тимчасом прилагодили Австрийцї вже 5 пушок, а коли ворохобники зачали стріляти, відповідали они так само острим огнем. Перед полуднем чути було, що десь далеко стріляють з пушок. Вже була надія на освободженє; але тота надія завела. Борба тягнула ся цїлий день; в ночи стало трохи спокійнїйше. Здавало ся, що проводирі ватаг зійшли ся до міста на якусь нараду. Так настав 18 серпня, день цїсарских уродин. Цитаделя вивісила чорно-жовтий стяг і віддала єму звичайну честь острими вистрілами з пушок вимірениими в ряди неприятеля.

Вже настала була крайня біда. Дві цистерни були вже сухі, а в третій було ще лиш на один день води. Кождий кінь діставав на день по 2 жменї ячменю і пів ведерця води. Залога, що мусїла як день так ніч бороти ся, а живила ся лиш зіпсованою поживою і терпіла дуже від страшенної спеки, була вже вовсїм ослабла. Официри і вояки омлївали або лежали в горячцї, а лїкарі не могли дати собі ради. Щоби було чим довше живити ся, треба було різати конї, але настав знову новий клопіт, що майже не можна було роздобути дерева на топливо та й що не було соли. А всетаки здорові заїдали хапчиво напів сире мясо та й ще хвалили собі єго. Коли настав вечер, постановив комендант за всяку цїну передати вість о прикрім положеню залоги тому войску, що стояло над Нарентою. Але звідки взяти якогось післанця тут серед неприятелїв, котрі як дикі зьвірі сиділи під брамами та чатували — як єму перейти по тій гористій сторонї, де нема нї дороги нї стежки та й серед населеня, що скрадало ся із самих борців і фанатичних противників?

Тодї зголосив ся добровільно на післанця кадет, застунник офіцира, Юрий Мігальчич. Він зробив собі одїнє з мундурів кількох турецких вояків, що лежали зранені в цитадели, взяв турецкий карабін, пістолет і ганджар — і так перебраний за баші-бозука злагодив ся в дорогу. Єму прочитали тото письмо, що було призначене подати вість о прикрім положеню залоги з жаданєм помочи і запечатали єго, і він попращав ся з товаришами.

— Щасливої дороги! Ми будемо за вас молити ся! — сказали єму товариші на прощанє. Нїхто не вірив, що ще колись єго побачить. — А той кадет то був Серб з полудневої Угорщини і умів дуже добре розмовити ся з місцевими жителями, а що робив службу на дальматиньскім кордонї, то й знав докладно всї звичаї і обичаї в Герцеґовинї. Молодість і воєнний дух додали єму відваги. Скоро ніч запала, спустив ся він на шнурі з полудневозахідного угла цитаделї яких 20 метрів в долину, а відтак — як опісля сам розповідав — зсунув ся на руках і ногах по стрімкій стїнї гори в долину. Нараз хтось стрілив із кріпости, а він присїв за якимсь каменем і аж коли зачув, що в горі над ним сказали: „Не стріляти! То наш“, він пустив ся дальше. Опісля минув кілька турецких хат і вийшов на поле. Тепер аж відотхнув спокійнїйше, закурив чібук (турецку люльку на довгім цибусї) та ішов дальше. За пів години зачув він якісь голоси і пристанув: то ворохобники! Він гадав, що буде в тім самім напрямі іти дальше і нїхто єго не побачить; тепер треба було якось давати собі раду.

Не надумуючись довго, приступив він до малої громадки, що сиділа коло ватри. Нїхто не зважав на него. Всї встромили були очи у ватру і ледви відповіли на єго привіт. Коли він сїв собі коло них, хтось звернув увагу на єго жовнїрскі чоботи. Мігальчич дав їх охотно оглянути та показав ще й срібний годинник

Япанія признає угоду Росиї заключену з Хіною що-до Манджуриї. До сего помиреня Росиї з Япанією мала причинити ся головно Франция а відтак і Анґлія.

З Льондону наспіла вість, що полковник Мекдональд має вже сими днями вирушити в похід до Тибету, іменно же в долину Чумбі, положену межи Сіккім і Бутеном, а звідси піде до Ґаюґце, положеного від Ляси на 150 миль анґлійских. Яка есть ціль сего походу, се держать в такій тайні, що навіть доси льондоньскі політичні круги не знають о тім нічого. Кажуть, що похід відбуде ся длятого, що Тибетанції не хотіли з Анґлійцями заключити нїякої угоди торговельної. Ага! Не хотіли добровільно дати дерти з себе шкіру, отже будуть мусїли зробити то тепер примусово.

Новинки.

Львів дня 5-го грудня 1903.

— **Перенесеня.** П. Намістник покликав старшого комісаря повітового Володисл. Ґавиньского з Долини до служби в ц. к. Намістництві і перенїе старшого комісаря Ад. Пухницкого з Старого Самбора до Долини, комісаря повітового Володисл. Тишковского з Камінки до Ропчиць, концепістів Намістництва д-ра Йос. Ковнацкого зі Львова до Бялої і Петра Лекчиньского з Перемишля до Камінки, вкінци практикантів концептових Намістництва д-ра Ад. Раппого зі Львова до Ряшева і Леон. Альбрехта з Ярослава до Перемишля.

— **Іменованя.** Виділ краєвий іменував в манїпуляцийнім відділї Стан. Ґродзицкого канцелїстом; писарів Стан. Дубика і Тад. Худзикевича асистентами манїпуляцийними, аплїкантів манїпуляцийних Конст. Вуйцика і Стан. Шмідта писарями манїпуляцийними, а диетаря Володисл. Бонковского аплїкантом манїпуляцийним. — Лїкарі ветеринарийні Болесл. Дулемба іменований міским лїкарем ветеринарийним в Ланцутї, а Ідель Зоммер таким-же лїкарем в Горлицях.

— **Конкурс.** Виділ тов. педаґоґічного в Коломиї пошукує сейчас настоятельки для дївочої бурси. Пожадана особа бездїтна, інтелїґентна і з рекомандациєю. Поданя вносити на руки Вп. Францїшки Кобриньскої, ул. Ягайлоньска висша, до 20 грудня 1903.

— **З нагоди Лисенкового ювилея** уряджує руске товариство педаґоґічне у Львові дїточий вечер, на котрий загостить Ювилят. На се сьвято зложить ся: І. Лисенко-Конисьский: Молитва, хор. — II. Вистава дїточої комічної оперетки „Коза Дереза“. — Закінчить живий образ: Апотеоза Лисенка. — Вечер відбуде ся в салї „Народного Дому“ точно о год. 7-ій вечером, (а не о 6-ій, як було давнїйше подано), ві второк дня 8 грудня. Цїни місць: первоарядний фотель 2 кор., другорядний фотель 1·50 кор., крісло другорядне 1 кор., партер 60 сот., ґалерия 40 сот. Білети можна дістати на Бесїдї, а вечером при касї.

— **Осторога перед еміґрациєю.** Послїдними часами появили ся в деяких сторонах нашого краю заграничні аґенти, котрі намовляють наших людий, щоби еміґрували до полудневої Африки, де має бути велика недостача робітників і можна дуже легко набувати ґрунти. Наші люди, як довідуємось, стали дїйство ворохобити ся, в надії, що бодай в Африцї знайдуть красшу долю. Супротив сего дуже важною являє ся осторога, яку на запити інтересованих видав австро-угорский конзулят в Capetown в Трансвали з датою 29 жовтня с. р. Довідуємось з неї ось-що: „Більші міста полудневої Африки переповнені робітниками без занятя, а ті, котрим повелось би дістати в складах товарів якесь занятє, не зароблять тілько, щоби удержати ся, бо тутешні плати не стоять в нїякім відношеню до нечуваної дорожнї, яка настала послїдними часами. Поправи тих відносин не можна надїяти ся навіть в далекій будучинї і длятого треба остерігати людий перед еміґрациєю до полудневої Африки“.

— **Вісти з північної Америки.** Перше число канадийскої рускої часописи „Канадийский Фармер“ уже появило ся. Виходить у Вінїпеґу, а коштує доляра на рік. Адреса: The Canadian Farmer, Box 82, Winnipeg, Man. Can. — О. Філяс має намір осїсти в Вінїпеґу і оснувати там Василиянський монастир. Дня 12 н. ст. жовтня переїхали через Ню-Йорк до Канади два нові Василияни з Галичини: Матей Гура з дрогобицкого монастиря і Панкратий Крижаньский з кристинопільского. На Рождество Пр. Богородиці відбула ся в Бівер-Крік (в канадийскій державі Альберта) місия устроєна Василиянами. З'їхалось до два тисячі народу. Проповідали оо. Філяс і Дїдик. Місия тревала два дні. — Дня 8-го жовтня відбуло ся посьвящене церкви в Вінїпеґу; сьвященником там есть о. Т. Стефаник. — Голосний самозванчий православний епископ Серафим висьвятив знов кількох нових попів у Канадї.

— **Еміґрация до Америки.** Від 30 червня 1902 до 30 червня 1903 прибуло до Америки подорожних робітників 857.046, а число усїх пришельців в тім часї виносить 951.315. З Европи прибуло 814.507, з Азиї 29.966, а з инших частий сьвіта 12.573 осіб. Число, що припадає на Европу, представляє ся так: з Італії 230.622, з Австро-Угорщини 206.011, з Росиї 136.993, з Швеції і Норвеґії 46.028, з Нїмеччини 40.086, з Ірляндиї 35.310, з Анґлії 20.219. Азийских еміґрантів було 19.968 з Япану, а 2.209 з Хіни.

— **Огні.** В ночи з недїлї на понедїлок погоріло в Заліщиках з незвістної доси причини 11 домів, замешкалих виключно жидами.

— **Дезертир.** Команда 11 полку артилериї повідомила львівску полїцию, що утїк передвчера з касарнї вояк І. батериї Ізраїль Шнайдер.

— **Арештовано** передвчера у Львові бувшого лїсничого якогось Максимилїяна Яворского під закидом обманьства, якого мав допустити ся на шкоду бурмістра Бориславя Мойсея Корнгабера.

— **Найдений труп.** З Долини пишуть нам: В ріцї Лужанка між Церквною а Слободою в т. зв. „Бовкотах“ найдено сими днями трупа селянина Івана Васьковича. Самоубийства, як стверджено, мав Васькович допустити ся в наслїдок лихого пожитя з жінкою. Самоубийник мав 55 лїт,

нїби добичу з нинїшного дня, а притім зробив знак, що нїби когось зарізав.

Але тут годі єму було довго сидїти, справа була пильна; а що він вже збив ся був з дороги, то мусїв єї розпитати. Він витягнув письмо з під кабата і сказав: То письмо від мого бея (начальника) до латиньского цїсаря; куди менї найкоротша дорога до швабів? Нїхто зразу не відозвав ся. Аж коли Мігальчич поганьбив їх добре по сербски, они зареготали ся, а один з них, хлописко як дуб, встав і повів єго через табор на гостинець, що іде до Мостара. Там попращав ся Мігальчич зі своїм товаришем і пустив ся корчами коло гостинця, не спускаючий з очий дороги. Нараз щось блиснуло перед ним і искра полетїла в долину. Видко, що то хтось стояв там і кресав огню до люльки. Мігальчич зaпер дух в собі і слухав а відтак поклав ся на землю як довгий і розгортаючи галузе перед собою, сунув ся дальше, а карабін держав готовий до стріляня. І дїйство, то стояла подвійна ведета. Оден вояк курив люльку, спершись на свій карабін, а другий спав коло него на земли. Мігальчич не надумуючись довго, змірив ся і стрілив. Перший противник, анї не писнувши, повалив ся на землю а другий схопив ся як сполошений олень і став розглядати ся довкола. Не видячи нїкого перед собою, гадав очевидно, що єго товариш погиб з якоїсь власної неосторожности і длятого нахилив ся над него. В тій хвили Мігальчич змірив ся в друге і другий Турок йойкнувши на весь голос, повалив ся на землю. То все стало ся в кількох секундах.

Вистріли і крик погибшого заалярмували ворохобників на цїлій лїнії, зробив ся великий рух і загальне замішанє. Мігальчич пустив ся до Бреґави і перебрив ріку. Ворохобники пустились за ним надгоги а кулї їх забренїли довкола него як шершенї, коли він по стрімкім березї лїз на гору. На нещасте ще й місяць викотив ся з поза хмар. Утомлений станув Мігальчич з набитим карабіном в руці і з ганджаром в зубах, готовий боронити ся від тих, що вже єго здоганяли і з криком підходили щораз близше. Ледви що трохи відпочив, як зараз пустив ся дальше. Коли вже єго сили опускали, одним скоком опинив ся в якійсь пропасти і летїв тут від корча до корча, аж наконець скотив ся на сам спід якоїсь дебри. Коли він там лежить ледви живий, чує, як на горі над ним кажуть: „Дайте спокій — він там забив ся на смерть, завтра найдемо єго трупа“. — Мігальчич полежав там, ще трохи відпочив і на горі зробило ся тихо. Відтак встав і зачав шукати якогось виходу з тої дебри. Дивить ся — якась вода — а щож би иншого як не Бреґава? — напив ся води і за рікою пустив ся шукати дальшої дороги. Вже засвитало, коли нараз заблисли баґнети перед ним. То була патруля австрийских стрільців. До него крикнули „Гальт“ і шість карабінів наставило ся до того нїби якогось ворохобника, котрий спокійно і мовчки віддав свою зброю. Підофіцир оглянув карабін а побачивши, що він набитий, показав Мігальчичеви знаком, що єго повісять. З гордостию повела патруля арешт тованого „башн-божука“ до свого команданта.

Тимчасом положенє в Столячи ставало щораз гірше. В день стрілянє без кінця, в ночи загальна поготівля і служба на вартї. Сподївали ся що хвилї, що години, що зачують здалека вистріли з пушок, а то анї слїду, щоби надходило цїсарске войско. Наконець дня 20 серпня показав ся десь далеко густий дим, як би від того, що щось горить. Настала була вже крайна нужда. Людем роздавано вже лиш по ложцї води, а конї гинули вже, нехай гинуть. Вечером вичерпали з цистерн послїдну каплю води. Не оставало ся нїчого, як лиш або гинути від спраги або віддати свою кров за воду. Щоби випадом дістати ся до Бреґави, — до того і місцевість була дуже недогідна і залога вже за надто була ослабла. Остав ся ще лиш один спосіб — піти тихцем по воду. Полковник Пахнер казав слїдуючої ночи 40 воякам, котрі добровільно зголосили ся, позабирати всяку посудину, яка лиш була і піти тихцем до ріки по воду. Пів компанії пішло з ними для оборони. Раз удало ся. Коли пішли другий раз, ворохобники зачули, стали на них стріляти з вікон домів та зі всїх горбів понад містом. А все таки удало ся наносити води на цїлий день.

Аж ось стала ся несподїванка. Жовнїр, що стояв на вартї на баштї від полудневої сторони цитаделї, вчув, що хтось з долини відозвав ся до него по мадярски. То був фрайтер з того самого полку і єго витягнули шнуром на гору. Він ще дня 16 серпня, коли то залога випала була з цитаделї, щоби дати поміч кольоннї з провіянтом, відбив ся від своїх і пересидїв три днї аж по шию у водї між вербами над рікою. Наконець голод змусив єго зайти до якоїсь хати. На щасте знайшов там якусь милосердну стару Туркиню, котра через два днї скривала єго у себе в хатї та й розповіла єму, що в заваленій мошеї на цитадели мусить десь бути тайна, замурована цистерна з водою. Чотири години шукала залога за тою цистерною, аж наконець знайшла єї під румовищем і мала тепер подостатком доброї води до пития.

Ще вечером перед тим чути було гук борби поза горами від полудня, отже в тій сторонї, де не можна було здогадувати ся, щоби там було австрийске войско. Аж досьвіта дня 21 серпня одержав командант лист писаний ще 17 серпня і він вияснив, що то було. Лист сей звучав:

„Високодостойний Пане! Вже від кількох днїв чути стрілянє в Столячи і довкола него. А що то дїє ся близько мого воєводства, і я також побоюю ся невірних Турків, то я зібрав около тисячки людий, щоби боронити мої сторони від звичайного пустошеня невірними, котрі відважили ся навіть стріляти на войско Є. Величества великого цїсаря австрийского; як же би они не важили ся робити то само і на мене, як би я їм дав до того нагоду. Щоби же ворог не робив дальшої шкоди нашому австроугорскому правительству, то запитую і прошу покірно о розпорядженє Вашої Високодостойности яко ц. к. команданта в Столячи і чи маю прийти з моїми борцями до Столяча, щоби як

— **Самоубийство.** Сими днями — як доносять з Перемишля — переїхав в ночи товаровий поїзд коло мосту при ул. Мокрій, Вал. Качмарчика, 18-лїтного слюсарского челядника. Качмарчик мав допустити ся самоубийства, однако яка була причина — незвістно.

Штука, наука і лїтература.

— **Учебник француської мови.** І. На основі нїмецкого видання за дозволом автора (Ал. Стефана) зладив др. В. Щурат. Накладом „Руского інститута для дївчат“ в Перемишли. Цїна 3 К 30 с. Єсть то книжка призначена головно на підручник для руского женьского лїцея в Перемишли і длятого уложена відповідно до потреб дївчат і після вимог, яких жадає мінїстерство віроісповідань і просьвіти. Але сам переклад сего підручника і приміненє єго до наших потреб се вже дїло і заслуга дра В. Щурата, що тут треба з признанєм зазначити. Ми би сказали, що ся книжка повинна би під взглядом чистоти нашої мови і єї краси в доборі слів і вислові служити за взорець всїм тим, що схотїли би брати ся за укладанє шкільних підручників. На жаль, мусимо сказати, що у нас нема доси шкільних книжок, котрі би були з такою старанностию уложені, як отсей, до чого причиняє ся вельми богато і сам Інститут, подбавши і о зверхну форму. Красний друк і папір відповідають вповні змістови а цїлість учебника показує, що на него зложили ся глубоке знанє язиків і педаґоґія.

— **Збиточник Ґумфрі.** Оповіданє з англїйского. Бібліотека „Дзвінка“ ч. 1. Редакция „Дзвінка“ впала на щасливу гадку видавати до сеї ґазетки і бібліотеку для молодїжи; треба лиш бажати, щоби редакция мала так само щасливу руку у виборі. (Виданє руского тов педаґоґічного ч. 108. Цїна сеї книжочки 70 с.).

— **Істория куска хлїба.** Листи до молодої дївчини. (Перерібка з француского). В книжочцї сїй обговорює ся в формі розмови листами тї части тїла, що призначені до живленя нашого орґанїзму. (Виданє руского тов. педаґоґічного ч. 112. Цїна 50 с.).

— **„Товариш“.** Ілюстрований календар Тов. Просьвіта на 1904, містить в собі богату часть інформацийну, іменно подає досить докладний образ руху в наших всїляких товариствах, а крім того подає богато материялу для науки і забави, та важнїйші події з минувшого року. Многі ілюстрациї доповняють зміст і роблять з него книжку, котра може значно розширяти круг знаня і сьвітогляду в нашім народї. З многих ілюстраций треба тут особливо зазначити памятник Котляревского в Полтаві і три горорізьби на сім памятнику. „Товариш“ на 1904 р. творить вже з попередними рочниками маленьку бібліотеку всїлякого знаня, придатну не лиш на один рік і в тім вага сего календаря. Цїна 1 К.

— **Держись землї!** Оповіданє. Написав Андрій Веретельник. Видавництво Товариства „Просьвіта“ ч. 280. Книжочка 9, за 1903 р. Цїна 20 с

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа у Львові дня 4 грудня:** Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·40 до 8·50; жито 6·70 до 6·90; овес 5·60 до 5·90; ячмінь пашний 5·10 до 5·30; ячмінь броварний 5·30 до 5·50; ріпак 9·50 до 9·70; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 7·50 до 9·25; вика 5·— до 5·25; бобик 5·50 до 5·75; гречка —·— до —·—; кукурудза нова 5·90 до 6·10; хміль за 56 кільо 160·— до 180·—; конюшина червона 55·— до 60·—; конюшина біла 65·— до 75·—; конюшина шведска 45·— до 55·—; тимотка 18·— до 21·—.

найскорше побити ворога і розігнати? Остаю ся з глубоким поклоном Вашої Високодостойности щирий слуга Дон Йован Мусіч.“

Тому Францїсканинови, котрий несподїванo зі своїми християньскими охотниками зачепив ворохобників з заду, не стало вже терпцю і він не могучи діждати ся відповіди на своє письмо, зачав дїлати на власну руку. Єго виступленє а рівночасно і поява австрийскої бриґади коло Столяча налякали ворохобників. Ще перед полуднем стріляли они жваво до цитаделї а відтак нараз щезли. Підполковник Пахнер казав отворити брами і конї побігли до води. О 4-тій годинї по полудни дала варта знати, що надходять австрийскі патрулї, Столяч був освободжений!

Але бриґада мусїла по дорозї вести ще завзяту борбу з ворохобниками. На вість, яку приніс був кадет Міґальчич, вирушила була зараз бриґада Шлюдерера поспішним походом до Столяча. Дня 21 серпня раненько, коли ледви що зачало свитати, чула она удаване піянє когута; то ворохобники давали собі знати, що надходять їх противники. Перші будинки, попри котрі переходили, були сильно укріплені, а з вікон зачали стріляти. Видко було, що в тих домах було повно ворохобників. Кождий будинок сам про себе творив сильну кріпость, був обведений високими палїсадами і мав отвори до стріляня. То була твердиня славного вожда ворохобників Гамві Різван Беґовича. Аж коли артилерия кождий дім окремо розбила кулями, можна було подумати о приступі. Але ще з поза розвалених мурів та з поза палїсадів сипали градом куль. Перед одним з тих будинків понеслась команда: Піонїри напеpед! і сотка живих снопів полїзла під браму. Лежачи на животах розрубували піонїри браму топорами. Коли снопи підпалено, відчинилась брама, якийсь Турок як дуб зачав своїм ганджаром розкидати горіючі снопи на право і лїво. Поручник Матіґка застрілив того сьмільчака. Він впав посеред брами так, що єї не можна було замкнути. Турки хотїли трупа затягнути до себе, а піонїри вхопили єго за ноги і тягнули до себе; нараз луснуло і брама впала а стирийскі стрільцї з криком „Гурра“ впали до твердинї.

На горбі напроти сидїв якийсь підполковник і гриз сухар. Куля влетїла єму до рота і не ушкодивши анї язика, анї зубів вилетїла назад пробивши лиш лице. Якомусь поручникови від резерви відорвало два пальцї. Тимчасом стрільцї з баґнетами впали до будинку. Коли ішли на перший поверх, побачили, що хтось скочив до пивницї; они чим скорше замкнули двері від неї і затарасували їх скринями з набоями, яких тут богато знайшли. У великій сьвітлици виступила проти них хороша молода Туркиня; на одній руцї держала немовлятко, а в другій револьвер, коло неї з правого боку стояв ще малий хлопець. Она зранила трох стрільцїв а відтак з дїтьми скочила крізь вікно на горіючі снопи і там всї згинули.

Того дня згинуло 300 ворохобників а між ними і сам Різван Беґович та єго молода жінка і дїти. Надпоручник Зонкляр, котрий перший вскочив був крізь розвалену браму, мав чотирнайцять ран на тїлї. Ще цїлими годинами чути було, як в горіючих домах луськала там нагромаджена велика маса патронів. Коли вже цитадeля була ообджена, прийшло двох селян з біло-червоними хоругвами і на розколеній жердцї подали командантови згаданий вже лист Францїшканина Мусіча. На другий день в'їхав до Столяча польний маршалок-поручник барон Йованович з великою дружиною і наложив на зрадливе місто 100.000 зр. кари і казав всїх жителїв розброїти. Отсе були події в Столячи, що на малім просторі герцеґовиньскої нори сполучили в собі майже всї характеристичні черти окупацийного походу.

(Дальше буде).

Телеграми.

Відень 5 грудня. На місце бар. Аппеля має стати войсково-цивільним ґубернатором в Боснї ґен. Альборі, командант краківского корпуса.

Будапешт 5 грудня. Як зачувати, не буде вже від нинї подвійних засїдань в палатї послів.

Берлин 5 грудня. Велику сензацию викликала тут чутка, після котрої цїсар Вільгельм з причини недуги мав би виїхати на полудне а на час єго неприсутности мала би бути установлена реґентия. Півурядовий комунїкат в „Südd. Corr.“ заперечив ту чутку і як раз тим звернув на ню увагу.

Париж 5 грудня. Ґазети доносять, що у всїх громадах Франциї мають бути пороздїлювані афіши чотирох ґруп националїстичних з протестом против відновленя процесу Драйфуса.

Надіслане.

— **Пересторога для господинь!** Від ряду лїт люблену і всюди з своєї незвичайної доброти знану Катрайнера Кнайпівску каву солодову, від якогось часу зачали дуже часто наслїдувати і тим самим давати о много гірші продукти. Щоби охоронитись від подібних наслїдовань, повинно ся завсїгди жадати тільки правдивого Катрайнера, а при закупнї уважати, щоби кождий пакет осмотрений був подобієм о. Кнайпа яко маркою охоронною та назвиском Катрайнер.

— **Добре часом комусь пригадати,** що о чімсь пожиточнім забув, або щось користне перевидїв. Вже від десяти лїт перестерігаємо родини для власного добра, щоби звичайній каві надати той для здоровля так пожиточний додаток Катрайнера Кнайпівску каву солодову. На жаль треба ще численним матерям і господиням пригадувати, що Катрайнера Кнайпівска солодова кава єсть одинокою домішкою, котра не лиш смак кави поліпшає, але робить єї заразом нешкідливою здоровлю людскому, бо надає їй власности солоду, котрий дуже спасенно дїлає на орґанїзм чоловіка. Катрайнера Кнайпівска солодова кава має також і тоту свою непорівнану вагу, що можна єї чисту, то єсть без домішки звичайної кави уживати, в тих случаях, де лїкарі забороняють каву звичайну уживати, заступає єї зовсїм Катрайнера Кнайпівска солодова кава. Тї добрі прикмети солодова кава посїдає лиш в ориґінальних пачках Катрайнера, але всїлякі підроблюваня, або кава солодова продавана на вагу, єсть звичайним паленим солодом, котрий нїколи тих добрих свойств мати не може.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).